

บทคัดย่อ

การตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวจีนอาศัยอยู่ร่วมกันในต่างแดนที่เรียกกันว่า “ไชน่าทาวน์” ได้เกิดขึ้นมานานแล้ว ด้วยอุปนิสัยลักษณะนิสัยของชาวจีนที่มักจะรวมตัวกันเพื่อพึ่งพาอาศัยกันและกัน ทำให้ชุมชนชาวจีนในหลายประเทศทั่วโลกกลายเป็นหนึ่งศูนย์ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ หลังการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1978 การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนระลอกใหม่มายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกิดขึ้นอย่างตั้งแต่กลางปี ค.ศ. 1980 โดยระยะแรกชาวจีนรุ่นใหม่เดินทางมาประเทศไทย เนื่องจากสายสัมพันธ์ระหว่างประชาชนจีนและประชาชนไทยเชื้อสายจีน ประเทศไทยมีชุมชนของจีนโพ้นทะเล จึงเป็นปัจจัยดึงดูดชาวจีนรุ่นใหม่จากประเทศจีนให้มาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย

ปัจจุบันมีชุมชนชาวจีนแห่งใหม่ที่ตั้งขึ้นกลายเป็นที่ตั้งถิ่นฐานที่พักของชาวจีนรุ่นใหม่ มีแหล่งอาหารจีน แหล่งร้านเสริมสวย แหล่งโรงเรียนสอนภาษาจีน แหล่งจับจ่ายสินค้าอุปโภคบริโภคจากประเทศไทยและประเทศจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในงานวิจัยฉบับนี้จะทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ดึงดูดการตัดสินใจให้ชาวจีนรุ่นใหม่จากประเทศจีนต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นมาประเทศไทย เกิดเป็นชุมชนที่แข็งแกร่งที่เกิดความเคลื่อนไหวในเชิงพาณิชย์และเศรษฐกิจ โดยจะศึกษาบริบททางสังคมของชุมชนจีนใหม่ เปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนรุ่นใหม่กับชาวไทยในพื้นที่ และวิเคราะห์ผลกระทบของชุมชนชาวจีนรุ่นใหม่ที่มีผลต่อประเทศไทย

โครงการวิจัย “การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนรุ่นใหม่: กรณีศึกษาชุมชนจีนแห่งใหม่” จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของชาวจีนรุ่นใหม่ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในสังคมไทย ใช้กระบวนการวิจัยที่ดำเนินไปพร้อมกันทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย โดยสำรวจลักษณะทางประชากรของชุมชนชาวจีนรุ่นใหม่ ในปัจจัยดึงดูดผลักดันและกระบวนการตั้งถิ่นฐานในย่านชุมชนจีนใหม่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจของชาวจีนรุ่นใหม่ที่มาตั้งถิ่นฐานในเขตห้วยขวาง และวิเคราะห์ผลกระทบต่อประเทศไทยที่เกิดจากชุมชนชาวจีนใหม่ที่มาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย เพื่อช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจชาวจีนรุ่นใหม่ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย โดยเฉพาะการขยายตัวทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน ที่มีแนวโน้มผนวกเข้าหากัน

ชาดา เตรียมวิทยา

หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน

Abstract

The settlement of the overseas Chinese in communities known as “Chinatowns” has long existed. Due to their behaviors and characteristics of coming together to depend on one another, Chinese communities in many countries around the world have become cultural tourist spots and economic centers. Following the economic reform of the People’s Republic of China in 1978, a new wave of Chinese immigration to Southeast Asia began mid 1980. This new generation of Chinese initially traveled to Thailand because of the strong Chinese diaspora comprised of both the Chinese-Thai as well as the recent Chinese immigrant communities.

Currently, a new Chinese community has been settled and has become the center for new Chinese migrations. It has Chinese food stores, beauty shops, Chinese language schools, and shopping centers for consumer goods from both Thailand and China. This thesis analyzes the factors that have attracted this new wave of Chinese to Thailand that has led to a strong community affecting commercial and economic movements. The thesis aims at studying the social context of the new Chinese immigrants, comparing interactions between new Chinese immigrants and local Thais, and analyzing the effects this new Chinese community has on Thailand.

The research project on ‘Outside the Old Enclave: a New Chinese Immigrant Neighborhood in Bangkok’ is conducted to study the current situation of new Chinese immigrants who settled in Thai society. Quantitative and qualitative methods are concurrently employed. Steps and research methods taken include surveying characteristics of new Chinese immigrant population regarding factors attracting and driving the migration and its process in the new Chinatown, and economic activities of new Chinese immigrants who settled down in Huaikhwang District, and analyzing effects of this new settlement on Thailand. The thesis aims to generate new knowledge and understanding of new Chinese immigrants who settled in Thailand, especially the growing economic cooperation between Thailand and China, which has a tendency to integrate.